

603

פרוטוקול מס' 12/א

מישיבת ועדת העבודה
מיום ד', כ"ח באייר תשס"ז - 9.5.56
(בשעה 9.00)

חברי הוועדה

ג כ ח ד :

- ה. ברנר - היו"ר
- י. א. אלטוגי
- ב. צ. הראל
- א. וילנסקה
- א. כהן
- ח. מיגורי-כהן
- ד. נצר
- א. דיטלט
- י. דיפתין
- א. שוסטק

מוזמנים:

ד"ר ג. לוסן - מנהל הכומר לביטוח לאומי
ומנהל קרן ההסוואה
כר קובובי - מטעם משרד העבודה

- ב. אידלסון
- ש. בז'רנו
- י. בן-אהרן
- א. בקר
- ע. גוכרין
- פ. קלמר

ח ס ר ו :

1. אישור העלאת המכסימום לגימלאות לפי חוק הביטוח הלאומי.
2. אישור העלאת המכסימום והמינימום לתגמולים לפי חוק סירות מילואים.

סדר-היום:

אישור העלאת ומכס ימרו לגימלאות לפי חוק הביטוח הלאומי:

- פר קובובי:
אנו מבקשים את אישור הועדה להצעות הנאות:
(1) להגדיל את מענק הלידה מ-55 ל"י
ל-57,5 ל"י בשביל התקופה מה-1 ביולי 1955 עד 31 במרץ 1956 ול-65 ל"י
בשביל התקופה החל מה-1 באפריל 1956. כמו כן אנו מציעים שינוי התקנות
בדבר חלוקת המענק. עד כה היו מיועדות לאישפוז 30 ל"י ועכשיו אנו מציעים
לייעד לאישפוז 40 ל"י.
(2) להגדיל את דמי הלידה מ-35 ל"י לשבוע
ל-43,750 ל"י לשבוע,
(3) להגדיל את מכסימום דמי הפגיעה בעבודה
מ-5 ל"י ליום ל-6,520 ל"י ליום.

א. שוסטק:
מדוע דורשים בתי החולים תוספת של 10 ל"י
לאישפוז כל יולדת?

ד"ר לוטן:
מענק הלידה בגובה הקודם נקבע ב-18 לנובמבר
1953, כאשר החוק נתקבל, כאשר הכנסת
התפזרה היינו נאלצים להגדיל את התשלום ב-2,5 ל"י במגמה להבטיח גם להבא
שהיולדת לא תצטרך לשלם דבר בעד אישפוז לידה. לפני ה-1 לאפריל 1956 התחלנו
במו"ם חדש עם בתי החולים ומשרד הבריאות וקבענו אותה פרופורציה בין
ההוצאות הכוללות לאישפוז לידה לבין השתתפותנו כפי שהיתה ב-1 לאפריל 1954
והגענו לחישוב של 40 ל"י. קיבלנו מטעם בתי החולים הבטחות שהיולדת לא
תצטרך לשלם בעד אישפוז הלידה.

ה. ברגר:
האם הסכום הזה מכסה גם הוצאות מיוחדות
הקשורות בלידה?

ד"ר לוטן:
הצלחנו בכל המקומות, פרט לירושלים,
לחייב את בתי החולים לתת את השירותים
הנוספים ללא תשלום נוסף גם במקרים פטלוגיים. אנו עומדים לקבוע הסדר
זה גם בירושלים.

א. שוסטק:
מדוע אין מגדילים גם אותו חלק של מענק
הלידה שהיולדת מקבלת בשביל הציוד
הראשוני לתינוק?

ד"ר לוטן:
שאלה זו עמדה לדיון בפני המוסד לביטוח
לאומי ובפני ועדת האמהות של המוסד.
הסיבה לכך שאין מגדילים את המענק שמקבלת היולדת היא כפולה: 1. מחירי
הטכסטיל ורוב הציוד הראשוני הדרוש לתינוק לא עלו; 2. אנו נותנים את
המענק לאישפוז, מעל לכוונת החוק, לכל אשה יולדת, באופן בלתי תלוי אם
היא משלמת דמי ביטוח או לא, כדי להבטיח שכל הטיפול הרפואי יעשה ללא
החשבות בחשבונה של היולדת במוסד, אם נגדיל את חלק המענק המיועד לציוד,
נצטרך להפסיק במתן טיפול רפואי לכל יולדת, דבר שאין ברצוננו לעשות.

ה. ברגר:
האם יש לכם איזו הערכה מהו עכשיו אחוז
הלידות מחוץ לבתי החולים?

ד"ר לוטן:
ב-1 לאפריל 1954 היה אחוז הלידות של
נשים יהודיות בבתי חולים גבוה באופן

יחסי. הוא הגיע מסביב ל-90%, עכשיו אנו חושבים שהוא הגיע ל-96%. ברצוני להביא לידיעת חברי הוועדה, כי החל מה-1 למאי 1956 נשתמש בסמכות שניתנה לנו בחוק ונקבל על עצמנו את הוצאות הסעת אותן היולדות הגרות במרחק של 15 ק"מ לפחות מבית החולים.

אשר ליולדות הערביות, העליה היחסית של הלידות בבתי החולים היתה הרבה יותר גדולה, מכיון שלפני כן היחה ההזדקקות לבתי החולים קטנה מאוד. היום אנו מעריכים את מספר הלידות בבתי החולים בקרוב ל-30%. ההוראה בדבר ההסעה מחול גם על הישוב הערבי, כך שיש לצפות לעליה עוד יותר גדולה של הלידות בבתי החולים.

י. ריפתין:
אני מקדם בברכה את כוונת המוסד לביטוח לאומי להעלות את מענק הלידה ואת דמי הלידה, אבל אני מפקפק אם הנסיון החשוב שנעשה הוא מספיק. בשעתו התכוונו לכך שחלק המענק המיועד לציוד ראשוני בשביל התינוק לא יינתן בכסף, אלא היולדת תקבל את הציוד הממשי הדרוש, אם באו לידי מסקנה שצריך לתת את המענק בכסף, צריך להתאימו למחיר הממשי של הציוד. במידה שהתענייתי בזה, סכום המענק אינו עומד בשום התאמה עם ההוצאות הממשיות הקשורות בלידת תינוק. אינני מבין גם מדוע מיטה איננה נכללת בגדר ציוד ראשוני. אני מציע להעלות את המענק המיועד לציוד ראשוני בשביל התינוק, תוך פעולה אשר תכוון לכך שהסכום יוצא למטרה שלשמה נועד.

אשר להעלאת דמי הפגיעה בעבודה, כדובר על מכסימום ועל אחוזים מסויימים. לדעתי, צריך לבחון טוב אם אפשר להתקיים בסכום כזה. לי נראה שההעלאה איננה מספיקה.

ב.צ. הראל:
הביטוח הלאומי השיג את המכסימום בשטח זה, בהשוואה לשאר ענפי הביטוח הלאומי. הושגה המטרה הראשונה - להגיע לכמעט 100% של אישפוז היולדות בבתי החולים ובתי החולים מוציאים אף מקציבם הם לאישפוז היולדות. הפרופורציה בין הסכום המיועד לאישפוז היולדת לבין הסכום המיועד לציוד ראשוני בשביל התינוק נקבעת ע"י הרצון לאפשר אישפוז בלי כל תשלום נוסף, ואני חושב כי נכון החליט המוסד לתת אישפוז חינם לכל במקום להגדיל אותו חלק של המענק המיועד לציוד ראשוני בשביל התינוק.

בישיבה האחרונה של הוועדה לאמחות של המוסד לביטוח לאומי התעוררה שאלה אם לא נכון יותר לתת לכל יולדת את הציוד הראשוני לתינוק במקום המענק בכסף שהיא מקבלת. הדעות בענין זה היו מחולקות והשאלה תעמוד שוב לדיון בישיבה הקרובה של ועדת האמחות.

ד"ר לוטן:
אני רוצה להוסיף עוד שני נימוקים מדוע החליט המוסד לתת את המענק בכסף ולא

בציוד:

(1) נראה לנו כי רצוי להשאיר לאזרח את החופש הטכסימלי בבחירת הצרכים. במקרה של לידה שניה לא תמיד יש צורך בציוד, וכן רוב הנשים סכינות את הציוד הראשוני עוד לפני הלידה. אנו סודים בכך שישנם מקרים בהם היה רצוי יותר לתת את המענק בציוד ממשי ובמקרים אלה יש לנו סמכות לתת את הגימלה בציוד ממשי. אנחנו מתכוונים להשתמש בסמכות זו רק באיתם המקרים שיש סכנה כי הכסף לא יגיע לתעודתו.

(2) בלי ספק יאלו היינו קונים את הציוד בסיטונאות, היינו מקבלים הנחה מסויימת, אולם ההוצאות האדמיניסטרטיביות הקשורות בחלוקת הציוד שקולות לפחות כנגד ההפרש בין המחיר הסיטונאי לבין המחיר הקמעונאי.

ברור שכאשר נקבע סכום המענק, לא היו כלולים בו טראש מיטות ועגלות ילדים. הביטוח הלאומי גותן את המינימום הדרוש כדי לשמור על בריאות התינוק.

נוסף לכך, כרגע איננו דנים על שינוי החוק, כי אם רק על אותם השינויים הנובעים משינוי השכר, אנחנו צריכים רק להתאים את המספרים ונקבעו בזמנו לאינדקס יוקר החיים.

הוא הדין לגבי העלאת דמי הפגיעה בעבודה ודמי הלידה, גם פה הוועדה אינה חפשיה לקבוע הוראות חדשות, אלא היא צריכה להשאר בגבולות תנודות השכר, שעליהן מבוססות הצעותינו.

צריך להביא בחשבון כי מכסימום דמי הפגיעה בעבודה בסכום של 6,250 ל"י ליום הוא לחישוב שכר חדשי, בהשוואה לשכר היומי שהוא 9 ל"י ליום בלי שבתות וחגים, אנו מקבלים דמי ביטוח מעל לסכום הזה רק מ-7-8% של השכירים.

ה. ברגר: למעשה, אף פעם לא יצאנו מתוך הנחה כי הביטוח הלאומי מפצה בעד כל השכר ונותן את כל הנחון לקיום.

א. וילנסקה: אני חושבת שכל חברי הוועדה יקדמו בברכה את הצעות להעלאת הגיטלאות, אבל יחד עם זאת אני מציעה להחליט כי הוועדה איננה רואה את מלאכתה כגמורה ומציעה כי המוסד, אשר הביא את הצעה הנוכחית, יעבד הצעה להעלאה נוספת.

ברור לכולם כי ההוצאות לרכישת הציוד הראשוני לתינוק הן הרבה יותר גדולות מהמענק המיועד לכך. אני מציעה לא להצמיד זאת לאינדקס הפורמלי, מכיון שלצערנו האינדקס מתעכב. לצערנו, ישנם גורמים המציעים לעכב אותו גם כאשר אותם גורמים מחליטים לקדם מחירים מסויימים, כך שהאינדקס אינו מבטא את השינויים הממשיים של המחירים, בעיקר אינו מבטא את התנודות של המחירים אשר נמצאים לאחרונה בסימן של עליה. אני מציעה לעשות חישוב של מחירי הציוד הראשוני הדרוש לתינוק, להביא בחשבון את העלאת המחירים ובהתאם לזה להציע העלאה נוספת. אני מציעה לתת את המענק בכסף, ורק במקרים מסויימים שהלשכה הסוציאלית ממליצה על כך - לתת את הציוד בעין.

אירוב כהן: מהו מספר הטקרים בהם פנו אליכם בתביעה שהסכום אינו מספיק?

ד"ר לוטן: המענק בסכום של 25 ל"י מספיק לרכישת אותן הציוד הדרוש כדי לשמור על בריאות התינוק. כטובן שציוד זה אינו כולל מיטה ועגלה, שגם המחוקק לא התכוון להם, התביעות בקשר לכך אינן טובאות למוסד לביטוח לאומי.

ז. ריפתין: לא שמעתי אף פעם מסרת העבודה הודעה כל-כך גמרצת משה מורכבים האלמנטים ההכרחיים לציוד בשביל התינוק. לדעתי, המיטה היא חלק מהציוד ההכרחי ביותר בשביל התינוק, גם מבחינה היגיינית. אפשר לטעון שמצבו הכספי של המוסד לביטוח לאומי אינו מרשה הוצאה כזאת. לי אין רושם כזה; לי נדמה שמצב המוסד איננו רע כל-כך.

ע.ע.

היו"ר ה. נרגר:

איננו דנים עכשיו בהרחבת המטרות שמענק
הלירה מיועד להן. אנו דנים כעת בהתאמת
מענק הלירה למחירים שהשתנו לגבי אותן המטרות ולהן הוא מיועד בעיקרו.

אני מבין את ערעורה של חברת הכנסת
וילנסקה על האינדקס, אולם נימוקיו של ד"ר לוטן הם בהחלט לפי קוה,
הוא אכר שהאינדקס אמנם עלה, אבל מחירי אותם המצרכים שלהם מכורן
מענק הלירה לא עלו, ולכן הוא אינו מציע להעלות את מענק הלירה.

א. רימלט:

אין לי רושם כי במשך שלוש השנים האחרונות
לא עלה מחיר הציוד הראשוני הדרוש לתינוק,
אולם אני טוען לאשר את ההעלאות שהוצעו ע"י המוסד, ובהזדמנות פיוחדת
לדון על השאלות שהעוררו היום בוועדה.

י. ריפתין:

אני חושב כי זוהי ההזדמנות להגדיל את
המענק עצמו.

ב. צ. הראל:

לדעתי, אין הצדקה להעלות את סכום הגימלה
ליולדת בו בזמן שביטוח הזקנה מבטיח לזמן
סכום של 45-50 לירות לחודש, סכום שהוא רחוק מהמינימום הדרוש לקיום,
אשמח אם הוועדה תקבל על עצמה את היוזמה להעלות את דמי ביטוח הזקנה.

היו"ר ה. נרגר:

אני מציע לאשר את ההעלאות שמציע המוסד
לביטוח לאומי ולהביע את המסאלה, כי
המוסד ידון מחדש בכל הבעיות הכרוכות במענק הלירה ויביא את סיכומיו
בפני הוועדה.

ד"ר לוטן:

אני מקווה שהממשלה תביא לכנסת בזמן
הקרוב הצעות ביחס לשינוי החוק, ואז
נטפל בשינויים מרחיקי הלכת שהוצעו ע"י הוועדה.

הוחלט לאשר את העלאת המכסימום לגימלאות
לפי חוק הביטוח הלאומי וכן את מענק
הלירה, כפי שהוצע ע"י המוסד לביטוח
לאומי.

הוועדה רשמה לפניה, כי הממשלה סכינה
הצעת חוק לתיקון חוק הביטוח הלאומי
וכאשר הצעת החוק תובא לדיוני הוועדה,
תדון הוועדה מחדש בכל הבעיות הקשורות
בחוק זה.

ב. אישור העלאת ומכסימום והמינימום לתגמולים לפי חוק שירות מילואים

ד"ר לוטן:

שמרנו תמיד על כך שהגימלאות לפי חוק
שירות מילואים תהיינה טקבילות לגימלאות
לפי חוק הביטוח הלאומי. מכיון שכבר אישרתם העלאת הגימלאות לפי חוק
הביטוח הלאומי, אנו מציעים להגדיל את מינימום השכר לענין חישוב התגמול
לפי חוק שירות מילואים מ-120 ל"י לחודש ל-140 ל"י לחודש ואת מכסימום
השכר לענין חישוב התגמול מ-200 ל"י לחודש ל-250 ל"י.

ועדת העבודה
9.5.56

ע.ע.

י. ריפתיין :

עוד בזמן הדיון על הצעת החוק לא
היתה הסכמה לקביעת אחוז החגטולים.
אני נני יודע אם אנחנו יכולים עכשיו לעשות משהו לגופו של החוק, אבל
אני הייתי מציע שהועדה תגלה מצדה יוזמה ותחליט - ותביא את החלטתה
בפני הממשלה - שיש צורך לבחון מחדש את בעיית האחוזים.

ד"ר לוטן :

אני מודה שמוטלת מעמסה מסויימת על
המסדרים במילואים, אולם הדבר נובע
מהוצאות הבטחון הגדולות.

היו"ר ה. ברנר :

אני מציע לאשר את ההעלאה הנוצעת,
ולבקש ממנהל קרן ההשוואה לקבל בהקדם
האפשרי סקירה על הקרן.

הוחלט

לאשר את העלאת הככסימום והמילונימום
לתגטולים לפי חוק שירות מילואים,
כפי שהוצעה ע"י מנהל קרן ההשוואה,
אולם הועדה מבקשת לקבל בהקדם האפשרי
סקירה על מצב קרן ההשוואה.

(הישיבה נבעלה בשעה 10.45)